

HØRINGSUTTALELSE

NOU 2012:1 TIL BARNAS BESTE

Ny lovgivning for barnehagene

Utviklingen i barnehagesektoren de senere årene med full barnehagedekning har vist at det er behov for en helt ny barnehagelov som kan ivareta sektorens kompleksitet. Barnehagen skal imøtekomme viktige behov hos barn, foreldre og fra samfunnet generelt. Ikke alltid vil disse gruppernes interesser sammenfalle.

NOU 2012:1 har fått tittelen **TIL BARNAS BESTE**; en tittel som angir lovforslagets primære siktemål og er forankret i gjeldende formålsparagraf for barnehagene.

Lovforslaget lever opp til tittelen. Barnehageloven vil med dette forslaget bli en tyngre og mer forpliktende lov, som bedre enn gjeldende lov kan ivareta de minste barnas interesser i barnehagene til et moderne velferdssamfunn. Over flere år har det vært et stort press mot barnehagenes rammevilkår, utfordringer som får en bred og faglig solid behandling i lovforslaget. Utvalgets merknader til foreslåtte lovparagrafer inneholder viktige og ajourførte saksopplysninger, samt utvalgets begrunnelser for forslaget. Her finnes et vell av forskningsbasert kunnskap, vurderinger og argumentasjon, en kunnskapsbase som vil være til stor nytte for alle som arbeider og har ansvar innenfor barnehagevirksomheten i landet.

Til **Kapittel 24. Forslag til ny lov om barnehager:**

Generelt er det her gode omredigeringer i forhold til eksisterende lov, omredigeringer som får formålsbestemmelsene – barnas interesser – tydeligere i fokus. Hvor eksisterende lov er til dels rotet og uoversiktlig i sin disposisjon, er lovforslaget tydelig med det viktigste først:

Kapittel II. Barns rettigheter

Det viktigste i hele lovforslaget er etter min vurdering *§ 5 Hensynet til barnets beste* og *§ 8 Rett til et godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø* med *§§ 9 og 10* som fastsetter hva dette konkret innebærer. Disse paragrafene gir foreldre og barnehagens personale tydelige retningslinjer for hvilke krav som stilles til en god barnehage, og forpliktelser i forhold til dem. Krav som de i sin tur på vegne av barna kan rette mot barnehagenes eiere og tilsynsmyndigheter.

Kapittel IV. Barnehageeiers ansvar og oppgaver

§ 14 Barnehageeiers ansvar gjeninnfører i lovverket en presisering av hvilke opplysninger barnehagens vedtekter skal inneholde. Dette er av betydning for barnas foresatte. At

paragrafen også presiserer eiers ansvar for kompetansenivå og kompetanseutviklingen i personalet er viktig for alle i barnehagen.

Kapittel V. Lokal barnehagemyndighets ansvar og oppgaver

§ 17 Kommunen er lokal *barnehagemyndighet*, *annet ledd* fastsetter at kommunen skal sørge for å ha tilgang til barnehagefaglig kompetanse over barnehagenivå. § 26 *Krav til forsvarlig system for kommunen som barnehagemyndighet* inneholder viktige nye presiseringer i forhold til kommunal forvaltning av barnehagesektoren. Disse to nye lovparagrafene vil kunne bidra til en mer profesjonell barnehageforvaltning i kommunene.

Kapittel VII. Bestemmelser om barnehagens personale, mv.

§32 *Barnehagens grunnbemanning* Paragrafen fastsetter et noe lavere antall barn pr. førskolelærerstilling enn gjeldende lov, noe jeg støtter. Det er også positivt at lovforslaget for første gang definerer en norm for den totale bemanningen i barnehagen, altså både førskolelærere og assistenter. Erfaring de senere årene har vist at dette er en nødvendig presisering. Likeledes tar en fatt i utdanningsnivået for assistenter i barnehagene ved å foreslå at barne- og ungdomsarbeidere skal utgjøre minst 25% av barnehagens grunnbemanning. Det vil sannsynligvis ta tid før et slikt krav kan oppfylles, men her blir et mål for kompetanseheving også i assistentgruppen fastsatt. Det er meget bra.

I paragrafen savnes imidlertid en bestemmelse som ivaretar det grunnleggende opplæringsbehovet som foreligger for assistenter uten barne- og ungdomsfaglig kompetanse eller annen relevant kompetanse for arbeid i barnehage.

§33 Barnegruppen

Første ledd: "Barn har rett til å tilhøre en barnegruppe i barnehagen". Lovbestemmelsen er ny. De senere årene har vært preget av til dels store endringer i barnehagenes bygninger og driftsform, herunder sammensetning og organisering av barnegruppene. Dette medfører at presiseringen i paragrafens første ledd er nødvendig. Lovutvalget gir en sterk faglig begrunnelse for forslaget (s.362).

Siste ledd i paragrafen gir departementet hjemmel til å fastsette forskrift om maksimale gruppestørrelser. Dette bør imidlertid fastsettes i lovens §33, som en viktig forutsetning for å kunne sikre barna et godt fysisk og psykososialt miljø i barnehagen (§ 5).

Til Kapittel 16 Kvalitetssikrende bestemmelser i barnehagen

I punkt **16.3 Vurdering av rutiner for tilvenning** og punkt **16.4 Barnegruppens størrelse og organisering** (s.275-282) behandler utvalget de særlige hensyn som må tas til de aller yngste barna i barnehagen (under tre år). Dette er et sentralt kapittel i utredningen. Det er de minste barna som først og fremst fyller opp de nye barnehageplassene. Det foreligger mye

god forskning som kan fortelle om hvilke særlige kvaliteter som må være til stede i en barnehage som skal kunne møte disse barnas grunnleggende behov. Den viten vi i dag har om betydningen av tilhørighet og tilknytning, stabilitet og et oversiktlig miljø særlig for de minste barna må bli tatt alvorlig og komme tydeligere frem i den nye lov om barnehager.

Oslo 4.mai 2012

Unni Bleken

Førskolelærer, pensjonert rektor Barnevernsakademiet i Oslo